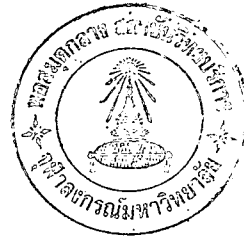


บทที่ 1

บทนำ



## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการมัธยมศึกษาเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนจะสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลดีภาพสูงขึ้นอยู่กับครู งานครูเป็นงานสำคัญที่จะอำนวยคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง กล่าวคือ ครูมีส่วนสำคัญในการฝึกอบรมเด็กให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ ก้าวทันโลกทันคนในทันวันหน้า งานครูจะมีประสิทธิภาพและเกิดผลดีภาพสูงเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในลักษณะหน้าที่การงานของครู และการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง ใ้ทำงานด้วยความพึงพอใจ เหมาะสมกับความสามารถ ประกอบกับมอบหมายงานให้ครูในอัตราที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนในการทำงานได้อย่างเต็มที่ และด้วยความเต็มใจ อันเป็นผลดีต่อคุณภาพทางการศึกษา

ผู้วิจัยเป็นครูสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษามานาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกภาคการศึกษา ว่ามีลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูอยู่ในลักษณะใด ซึ่งการวิเคราะห์และพิจารณาสถิติของข้อมูลจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในอนาคต

## ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกภาคการศึกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. อัตราค่าจ้างครูฝ่ายการสอนและครูฝ่ายบริหารและบริการ ในแต่ละภาคการศึกษา
2. จำนวนครูที่ทำการสอนตรงตามวุฒิ และไม่ตรงตามวุฒิ ในแต่ละภาคการศึกษา
3. ประสบการณ์ในการทำงานของครูฝ่ายบริหาร คิดเป็นช่วงปี ต่ำกว่า 10 ปี 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป ในแต่ละขนาดโรงเรียน
4. ประสบการณ์ในการสอนของครูหัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นช่วงปี ต่ำกว่า 10 ปี 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป ในแต่ละขนาดโรงเรียน
5. ศึกษาลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ด้านการสอน ซึ่งวัดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูหมวดวิชาภาษาไทย ครูหมวดวิชาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาและพลานามัย ครูหมวดวิชาศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ ครูประจำชั้น และครูประจำวิชา
6. เปรียบเทียบลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ด้านการสอน ซึ่งวัดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ของครูหมวดวิชาภาษาไทย ครูหมวดวิชาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาและพลานามัย ครูหมวดวิชาศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ ครูประจำชั้น และครูประจำวิชา โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกภาคการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเฉพาะ

1. ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ เฉพาะโรงเรียนรัฐบาล ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกภาคการศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ



2. ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ด้านการบริหาร การบริการ และการสอนของครูหมวดวิชาภาษาไทย ครูหมวดวิชาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาและพลานามัย ครูหมวดวิชาศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ ครูประจำชั้น และครูประจำวิชา ซึ่งวัดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยยึดลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลประจำปีการศึกษา 2516 เป็นหน่วยตัวอย่าง (Sampling Unit)

3. ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล วิจัยเฉพาะที่เป็นหน้าที่ประจำ จะไม่รวมหน้าที่การงานพิเศษที่ครูได้รับมอบหมายให้เป็นบางครั้งบางคราว

#### ขอตกลงเบื้องต้น

##### ขอตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีดังนี้

1. ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ด้านการสอน การบริหารและการบริการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับที่เป็นมาแล้วในอดีต กำลังที่จะเป็นไปในอนาคต และจะมีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่เป็นอยู่ในปีการศึกษา 2516

2. ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูที่ทำการสอน และครูที่ไม่ต้องทำการสอน ลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูที่ทำการสอนจะวัดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยจำแนกครูที่ทำการสอนออกเป็น ครูหมวดวิชาภาษาไทย ครูหมวดวิชาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาและพลานามัย ครูหมวดวิชาศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังได้แบ่งครูที่ต้องทำการสอนออกเป็นครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ

3. การจัดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนของโรงเรียนทุกแห่ง จะปฏิบัติตามเกณฑ์ของคุรุสภาอนุมัติดังนี้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณห้องละ 40 ถึง 45 คน

และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประมาณห้องละ 35 ถึง 40 คน<sup>1</sup>

4. คำสถิติต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ซึ่งครูสภาเป็นผู้อนุมัติ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลครั้งนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ เป็นผู้รับผิดชอบ ถือว่าเชื่อถือได้

### ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ อาจจะได้ผลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร อันเนื่องมาจากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบรายงานครูปีการศึกษา 2516 สํารวจเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2516 โดยโรงเรียนกรอกแบบรายงานครูส่งมายังกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ถ้ามีโรงเรียนหนึ่งโรงเรียนใด รายงานคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะคำนึงถึงส่วนใดส่วนเสียของการตอบ ก็สุดวิสัยที่ผู้วิจัยจะควบคุมได้

### ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยนี้อาจจะมีความหมายแตกต่างจากคำที่ใช้กันโดยทั่วไป ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ครู หมายถึงครูประจำการ ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่การงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลจริง

โรงเรียนมัธยมรัฐบาล หมายถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกภาคการศึกษา

<sup>1</sup>กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศเรื่องการขยายจำนวนนักเรียน, (เอกสารอัดสำเนา, 2512)

หน้าที่การงาน หมายถึงหน้าที่การงานด้านการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ครูแต่ละคน ตามลักษณะหมวดวิชาและชั้นที่ครูทำการสอน ได้แก่ ครูหมวดวิชาภาษาไทย ครูหมวดวิชาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาและพลานามัย ครูหมวดวิชาศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ ครูประจำชั้น และครูประจำวิชา และหน้าที่การงานอื่น ๆ ที่ไม่ต้องทำการสอน ซึ่งจำแนกออกเป็นหน้าที่การงานด้านบริหารและการบริการ ได้แก่ หน้าที่การงานของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ ครูธุรการ ครูการเงิน ครูพยาบาล ครูโภชนาการ และครูโสตทัศนศึกษา

การกำหนด หมายถึงการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูที่ทำการสอนและครูที่ไม่ต้องทำการสอน การกำหนดหน้าที่การงานให้ครูที่ทำการสอนจะวัดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ของครูหมวดวิชาภาษาไทย ครูหมวดวิชาภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ครูหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ครูหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ครูหมวดวิชาสังคมศึกษาและพลานามัย ครูหมวดวิชาศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ ครูประจำชั้น และครูประจำวิชา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยยึดลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ประจำปีการศึกษา 2516 เป็นหน่วยตัวอย่าง (Sampling Unit) ผู้วิจัยได้คัดลอกข้อมูลจากแบบรายงานครูเพื่อจะทำการวิเคราะห์หาค่าการกระจายรอยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 3 ตัวประกอบ ( $6 \times 13 \times 3$  Factorial Design) แล้วทดสอบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญด้วยค่าซี (z-test) ผลของการวิจัยนี้จะแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับลักษณะการกำหนดหน้าที่การงานให้ครูในโรงเรียนมัธยมรัฐบาล ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกภาคการศึกษา นับว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารงานในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลอย่างยิ่ง